

भूयसीश्चेहन् ॥३१॥ सं° इहन्नितोऽतिरिक्ता हिरण्यादिका ददाति ॥ ॥ चतुर्थो
कण्डिका ॥४॥ ॥

इत्युपाध्यायकर्कविरचिते कात्यायनसूत्रभाष्येऽएकविंशतिमोऽध्यायः ॥ पितृमेधः समाप्तः ॥ ॥

इति कात्यायनसूत्रेऽएकविंशोऽध्यायः ॥२१॥ ॥

अथैकाहः ॥१॥ उक्तान्याधानादीन्यध्वगुवेदविहितानि पितृमेधान्तानि कर्माणि ।
इदानीं हान्दोग्यवेदविहितान्येकाहदीनि सत्त्राणि व्याचिख्यासुराचार्य इदमाह
अथैकाह इति । तत्रायमथशब्दोऽधिकारान्तरप्रज्ञत्यर्थः । वेदान्तरविहितानि कर्मा-
णि व्याख्यातुमधिक्रियन्ते । अधिकारान्तरप्रज्ञतेः किं प्रयोजनमिति चेत् इह चो-
दकपरिप्राप्ताङ्गपदार्थव्यतिरेकेणोद्गातुः कर्तृत्वं यथा स्यादिति । कुत एतदिति चेत्
उद्गातृवेदसमधीतत्वात्समाख्ययोद्गातुरेव कर्तृत्वमिति । ननु च सर्वेऽएवैतऽउद्दि-
दादय उद्गातृवेदसमधीताः सत्यमेव प्रधानेषु न समाख्यया कर्तृत्वम् उद्दिदा
यजेत पशुकाम इति सर्वं प्रत्युपदेशात् अङ्गेषु त्वपूर्वेषु समाख्यया कर्तृत्वमिष्यते
यानि पुनश्चोदकपरिप्रापितान्यगृहीतकर्तृकाण्येवेति । एकाह व्याख्यास्यन्तऽइति
सूत्रशेषः । एकाहैश्चोपलक्षणमहोत्सत्त्राणामपि । सं° अथानन्तरमेकाहः एक-
सुत्याः क्रतवोऽभिधास्यन्ते । अवचनेऽग्निष्टोमः ॥२॥ संस्थान्तरस्यावचने
ऽग्निष्टोमो भवति । न्यायसूत्रमेतत् । प्राथम्यादविरोधान्नित्यत्वाच्चाग्निष्टोम एव भ-
वति । सं° संस्थान्तरस्यानुक्तौ अग्निष्टोमसंस्थः क्रतुर्भवति ।

भूर्धनुदक्षिणः ॥३॥ भूर्नामैकाहः स धे०णो भवति । दक्षिणासंयोगेन धेनु-
विधानात्सकलस्य दक्षिणस्य निवर्तिका धेनुः । अत्र च दक्षिणाभिमुख्येणान्वो
विपरिणम्यते । ज्योतिः ॥४॥ ज्योतिर्नामैकाह एव । नात्र कश्चिद्विशेषः ।
सं° अग्निष्टोमसंस्थः । गोऽआयुषोऽउक्थ्यौ ॥५॥ एको गौः अपर आयुः ।
तावुक्थ्यसंस्थौ भवतः । अभिजिद्विजितौ ॥६॥ अपरावेकाहौ । सं° अग्नि-
ष्टोमसंस्थौ । सहस्रमभिजितो दक्षिणा ॥७॥ ततश्च यत्सहस्रसंयोगेन श्रूयते
तदत्र भवति । यथाश्चदाभ्यग्रहणम् (१२. ५. ११) तिस्रोऽनूबन्धास्त्रैधातवीति (१३.
४. ५. ८) । सं° सहस्रं गवाम् । शताश्च वा ॥८॥ सहस्रम् । शतमश्वानां